

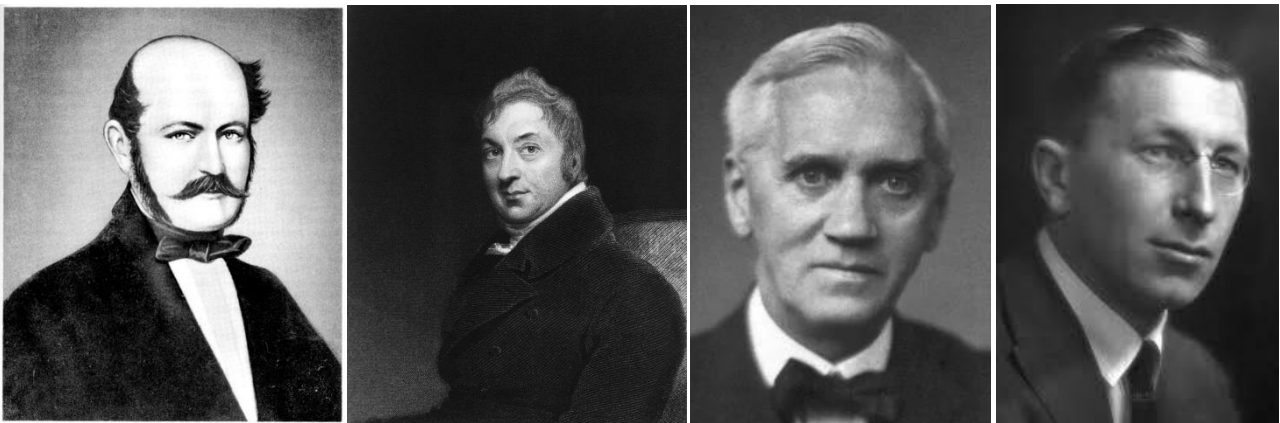
Egészségmegőrzés (50 pont)

1. feladat

Párosítsd össze a kutatókat a portréjukkal, a felfedezésükkel és annak évszámával! Töltsd ki a táblázatot a helyes adatokkal! Akinek a fényképe hiányzik, annak a helyére tegyél X-et! (15 pont)

Név	Fénykép sorszáma	Felfedezés	Felfedezés éve
Frederick Banting	4	e. Inzulin felfedezése	1923
Alexander Flemming	3	d. Pennicilin felfedezése	1928
Semmelweis Ignác	1	a. Fertőtlenítés	1847
Edward Jenner	2	b. Himlő elleni vakcina	1796
William Harvey	X	c. Vérkeringés rendszerének leírása	1616

Portrék:

1

2

3

4

Évszámok: 1616; 1796; 1847; 1923; 1928

Felfedezések:

- a. Fertőtlenítés
- b. Himlő elleni vakcina
- c. Vérkeringés rendszerének leírása
- d. Pennicilin felfedezése
- e. Inzulin felfedezése

2. feladat

Egészítsd ki, a következő, cukorbetegségről szóló szöveget! (5 pont)

A cukorbetegség kezelésének három pillére van. A **diéta** és a mozgásterápia, melyeket az életmód terápia foglal magába, illetve, ha szükséges, a gyógyszeres kezelés. A gyógyszeres terápia történhet szájon át bevehető gyógyszerrel, vagy súlyosabb esetben **inzulinkezeléssel**. A komplex terápiának minden esetben egyénre szabottan kell történnie. A kezelési típusok nem helyettesítik egymást, hanem összehangolva a gyógymódokat, segít a vércukorszintet normál tartományban tartani, az életminőségen javítani.

A cukorbetegségnek több típusa ismert, melynek két fő csoportja az 1-es típusú cukorbetegség és a **2-es** típusú cukorbetegség, a terhességi cukorbetegség mellett.

Elsősorban **gyermek/fiatal**korban diagnosztizálnak 1-es típusú cukorbetegséget, de alapvetően a kialakulása nem életkorhoz kötött. Mivel az 1-es típusú cukorbetegségben gyorsan és végleg elpusztulnak az inzulintermelő sejtek, a betegség gyorsan kialakul és csak inzulinnal kezelhető.

A várandósság alatt is kialakulhat cukorbetegség. Ez az állapot a legtöbb esetben csak **a baba születéséig** tart. A jelenség oka a terhesség alatti hormonális változásokban keresendő. Ha kiderül, hogy a terhességi cukorbetegség áll fenn, akkor mielőbb szigorú diéta és szükség esetén inzulin terápia szükséges, mind az anyuka, mind a születendő baba egészsége érdekében.

(a szöveg forrása: www.cukorbetegkozpont.hu)

3. feladat

Milyen terület szakértői a következő orvosok? Jellemezd röviden a pontozott vonalon!

aneszteziológus: **altatóorvos**

radiológus: **sugárdiagnosztika**

traumatológus: **baleseti sebészet**

ortopédus: **mozgási szervrendszer**

endokrinológus: **hormonrendszer**

onkológus: **daganatos megbetegedések**

patológus: **kórboncnok és szövettanász**

neurológus: **idegrendszer**

urológus: **húgyutak és férfi nemi szervek**

kardiológus: **szív és érrendszer**

Minden terület 1 pont,

ha a patológusnál csak a szövettant vagy csak a kórbonclást írja, nem kap pontot.

ha az urológusnál csak a férfi nemi szerveket írja, nem kap pontot.

4. feladat

Milyen tápanyagok találhatóak meg a következő ebédben? Jellemezd a különböző fogásokban lévő vitaminok és ásványi anyagok jótékony hatását is! (10 pont)

Lencseleves

B1; B6; B9

Foszfor; Mangán; Réz; Vas

Fehérje; szénhidrát

Reszelt máj burgonyapürével és áfonyalekvárral

Máj:

A; B2; B9; B12; D

Réz; Vas

Fehérje

Áfonya:

B6; C; K

Mangán; Réz; Flavonoidok

Csipkebogyótea

C-vitamin

5 pont a megfelelő vitaminokért és ásványi anyagokért

5 pont a vitaminok és ásványi anyagok jótékony hatásáért

Csapatnév: _____
Beküldési cím: *kisjud77@gmail.com*

Beküldési határidő: 2023. január

5. feladat: Kifejtős

Készítsetek elő egy dohányzás prevenciós előadást az iskolátok 7.-8.- évfolyamának!

Készítsetek hozzá plakátot, mutassatok be kísérletet (ennek írjátok le a menetét és eszközigényeit) és írjátok meg az előadás tervezetét! (10 pont)

2 pont a poszterre

3-4 pont a kísérlet(ek)re

4-5 pont az előadástervezetre